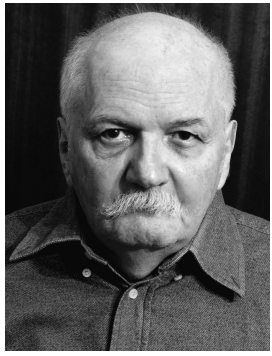

Ján Švantner

V bezvetrí

Nikdy nebuďte
spiacu mačku! Hovorí
staré príslovie
Môže to byť skrytý lev
na púšti vášho srdca

TANKA prvá

Posledné lúče
uzamknú starú bránu
no s vetrom a tmou
ďalej preniká zima
do mesta môjho detstva

TANKA druhá

Zo stromov spŕchli
i listy v letnej búrke
Šíre a jasné
nečujne plynú rieky
len v mojej dávnej mysli

TANKA tretia

Kto báseň vedie
od slova k slovu pozná
z akej hlbiny
pomaly vynára sa
slnce dní do večnosti

TANKA štvrtá

Kto vedie báseň
cez ľudské trasoviská
začuje náhle
švih krídla nad priepasťou
v tíchnucej ozve srdca

TANKA piata

Uprostred noci
náhlivo sa spustil dážď
Zradné je ticho
i úľava nečujná
na tvári pred úsvitom

TANKA šiesta
(Nová generácia)

Nič pôvodné nič
pravdivé ani pravé
Iba šablóna
z úst do úst putujúca
v poslednom dejstve smrti

TANKA siedma

Vždy rovnomerne
padajú smutné lúče
na staré maľby
v prísvite obrazárne
nedotknuté prachom čias

TANKA ôsma

Z noci vyšiel deň
a z lesa vyšla rieka
V jasnom poludní
niesli sa dávne zvony
Ešte znejú v tomto sne

TANKA deviata

Neviditeľné
sú okovy slobody
keď krv a bieda
urputne presakujú
medzi slovom a skutkom

TANKA desiata

Supravodivý
kábel všeľudskej biedy
má všade vstupy
A najhlbší je skrytý
vo falši tohto sveta

TANKA jedenásta

Sneť na koreni
plazí sa nebadane
po čistom liste
Skôr ako sa rozvinie
navždy zmrzačí sa kvet

TANKA dvanásta

Vracia sa báseň
neznáma nepoznaná
Je protinožcom
všade a v každej chvíli
Čistá tíš nad priepasťou

TANKA trinásta

Pohoria rednú
a z diaľky sem preniká
obnažená zem
Len stúpajúce more
stíši rozpálený čas

TANKA štrnásta

Zavše mnou prejde
vlna náhlej ľútosti
A je to úzkosť
čo ma zovrie pri srdci
pri jej vlastnom prameni

TANKA pätnásta

Kto išiel nocou
cez čerstvé rúbaniská
a v duchu začul
pád stromov pod sekerou
vie ako umiera les

TANKA šestnásta

Akým príbytkom
stane sa nám táto zem
keď vyschnú studne
keď vytratia sa lesy
keď nám z tváre vzíde púšť...?

TANKA sedemnásta

Skôr ako zhasnú
posledné lampy v dome
s plazivou nocou
do mesta vojdú besy
– chorá zver tohto času

TANKA osemnásta

Ticho po búrke
je na prach rozdrvené
a umlčané
v úlisnom šume vánkov
nad vyprahnutým poľom

TANKA devätnásta

Opona padá
a zem sa krúti ďalej
Nechajme ju ísť
po ceste dní a nocí
a zložme mŕtve masky

TANKA dvadsiata

To je to peklo
Tma v hlavách vo dne v noci
návaly hnusu
lži a tváre bez tvaru
a brehy pustej rieky

TANKA dvadsiata prvá

Kde je pevný bod
mojej túlavej mysle
a môjho srdca
údolie rozvlnené
živé v temnom plameni...?

TANKA dvadsiata druhá

Všade navôkol
počuť kvílenie zeme
Neisté slnko
s prúdom rieky uniká
za hlasom živej krvi

TANKA dvadsiata tretia

Na konci cesty
so súmrakom zvoní zvon
Dlhá ozvena
v zmierenom srdci sa chvie
ako tieň v prázdnej izbe

TANKA dvadsiata štvrtá

Je slnečný deň
Niekto otvorí okno
a uzrie dievča
plavé a plné smiechu
Netuší že je to smrť

TANKA dvadsiata piata

Čudesné sú dni
keď sa mi v očiach chvejú
ako tie krídla
strmhlav letiacich vtákov
tak živých pred zotmením

TANKA dvadsiata šiesta

Po kvapke vody
vyrástol zelený list
Prastará vôňa
vyšľahla z hlbín lesa
a z mora dvíha sa strom

TANKA dvadsiata siedma

Či ten kto vo mne
celé roky hovorí
začul už bránu
na súmraku zamykať
posledným kľúčom noci?

TANKA dvadsiata ôsma

Na všetko súci
jak liace a pracky sú
komedianti
Vždy len s vetrom ťahajú
káru lživej slobody

TANKA dvadsiata deviata

Čoraz silnejšie
zovretí v bludnom kruhu
musíme voslep
ísť a ísť s prúdom času
kým sa nerozplynie sen

TANKA tridsiata
(Starí baníci)

Vždy len z únavy
a nikdy z omámenia
fárame do snov
ako do dlhej štôlne
a deň je len ďalšia noc

TANKA tridsiata prvá

Je na úteku
zdravý rozum ako zver
v prašivom svete
kde čierne je zas biele
a kde kráľov šašo spí

TANKA tridsiata druhá

Kam ísť a kadiaľ
uniknúť zo štyroch stien
márneho sveta
zamknutých bez ortieľa
jediným kľúčom smrti?

TANKA tridsiata tretia

Je kdesi nádej
ako vánok v bezvetrí
Je kdesi nádej
Tri kríže na Golgote
a čistý spev Vzkriesenia

Tanka je jedna z malých foriem starej japonskej lyriky. Jej európska adaptácia je daná presným rozmiestnením slabík do piatich veršov podľa vopred určenej schémy. Jej sila je v úspornosti, obraznosti a významovej prenikavosti. Pozn. autora.